

Mobilitat. L'agost del 1996 se suprimien a la ciutat els trens de llarg recorregut amb la posada en funcionament de la variant de l'Ebre i el desmantellament fins a Freginals

El pont del ferrocarril, fotografiat a principis d'aquest segle, abans de pintar-se de roig i convertir-se en via verda i símbol de la ciutat. FOTO: J. REVILLAS

30 anys d'aquell darrer tren

Reportatge

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

El 10 d'agost de 1996 l'estació de Tortosa deixava de rebre els trens de llarg recorregut, poc després que entrés en funcionament el corredor del Mediterrani. Després es va desmantellar de forma definitiva el tram ferroviari entre Freginals, Santa Bàrbara i la capital ebrenc. Tortosa perdia, així, la possibilitat de tenir trens directes fins al sud de la Península. Perquè això era possible de fer. Una cosa que avui sembla impensable. Des de llavors, la mobilitat en tren des de Tortosa no ha millorat. Els trajectes cap a Barcelona, a excepció del nou Avant, duren el mateix que fa 40 anys, i els trajectes cap a València (passant així dos cops per l'estació de l'Aldea) es compten amb una mà.

L'any 1996, la posada en funcionament de la variant ferroviària de l'Ebre va comportar la desaparició dels trens de llarg recorregut per Tortosa. Va ser el final d'una infraestructura que durant dècades havia connectat la ciutat amb els principals corre-

dors ferroviaris del país i que havia format part de la vida quotidiana de milers de persones.

El traçat original de la línia ferroviària entre Tarragona i València no presentava grans dificultats orogràfiques. El principal repte era, però, majúscul: travessar el riu Ebre. Per aquest motiu, Tortosa es va convertir en un punt estratègic de la connexió ferroviària mediterrània.

Durant dècades, el pont metàl·lic sobre el riu va ser una infraestructura imprescindible pel transport de passatgers i mercaderies. Els trens que connectaven Catalunya amb el País Valencià i el sud-est peninsular travessaven diàriament la ciutat, convertint l'estació tortosina en una de les portes d'entrada i sortida del territori.

Amb els anys, però, el panorama va començar a canviar. La millora progressiva de la xarxa viària, especialment amb el desenvolupament de la carretera N-340 i, posteriorment, de l'autopista AP-7, va restar competitivitat al ferrocarril. Mentrestant, els plans per modernitzar el corredor ferroviari mediterrani

Avui, als antics terrenys d'Adif, abandonats durant tres dècades, s'hi està construint un aparcament i una zona verda. FOTO: J. REVILLAS

apostaven per evitar el pas per Tortosa i construir una nova variant més directa entre l'Aldea i Ulldescon.

Per a Tortosa, aquella no va ser una desaparició qualsevol. De fet, representava el tercer gran tancament ferroviari que patia la

ciutat en menys de trenta anys. El primer havia estat el del Carrilet de la Cava, suprimit l'any 1968. El segon, la desaparició del Ferrocarril de la Val de Zafán, l'any 1973. L'eliminació dels trens de llarg recorregut el 1996 feia que una ciutat que havia estat

nus ferroviari, passés a quedar apartada dels grans eixos de comunicació. Van haver-hi negociacions polítiques. En va.

Durant tres dècades, els antics terrenys d'Adif per on passava aquella via han romàs abandonats al bell mig de la ciutat, entre els barris del Temple i l'eixample. Un espai estratègic que va quedar a l'espera d'un projecte de transformació urbana que semblava no arribar mai. Finalment avui, s'hi estan portant a terme obres per construir un aparcament per a vehicles i una nova zona verda.

Tortosa va quedar apartada, així, dels grans eixos de comunicació

Paradoxalment, el símbol més visible d'aquell passat ferroviari ha acabat tenint una nova vida. El pont del ferrocarril, per on van passar aquells últims trens. Durant dècades va ser emprat per una gran quantitat d'adolescents per creuar el riu i arribar a l'institut. El 2012 es va pintar de color roig i es va adaptar per convertir-lo en un pas per a vianants i ciclistes, integrat en la Via Verda de la Val de Zafán. D'una pèrdua, se'n va fer una oportunitat i avui s'ha convertit en un dels elements més reconeixibles de la silueta urbana de Tortosa.